

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného **J. O.** pre pokračujúci obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. v časti dokonaný, v časti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. spáchaného formou spolupáchatel'stva podľa § 20 Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 28. júna 2012 v Bratislave dovolanie obvineného **J. O.** proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 1. marca 2012, sp. zn. 2To 5/2012 a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného **J. O.** **sa o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica z 13. septembra 2011, sp. zn. 6T 123/2009, bol obvinený **J. O.** uznaný za vinného z pokračujúceho obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. v časti dokonaného, v časti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. spáchaného formou spolupáchatel'stva podľa § 20 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

po predchádzajúcej dohode s odsúdeným **M. R.** dňa 11. mája 2006 odsúdený **M. R.** ako konateľ spoločnosti **S. s.r.o., L. X., Z.**, uzatvoril prostredníctvom spol. **J. K. - A. K., Ď. č. X., N.**, so spoločnosťou **Q., a.s., K.**, zmluvu o pôžičke a záložnú zmluvu č. 120061676, predmetom ktorej bola pôžička na kúpu osobného motorového vozidla zn. Volvo V41 1,9 TD, rok výroby 1999, ev. č. CA 829 AX v hodnote 310.000,- Sk, na základe ktorej po uhradení

akontácie v sume 101.204,- Sk sa uvedené motorové vozidlo zaviazal splácať v 48 mesačných splátkach po 8.448,- Sk pričom neuhradil ani jednu splátku, vozidlo nevrátil, čím takto spoločnosti C., a.s., K., IČO: X., spôsobil škodu vo výške 7.547,90 eur (227.388,- Sk),

po predchádzajúcej dohode s odsúdeným M. R. dňa 15. júna 2006 odsúdený M. R. ako konateľ spoločnosti S. s.r.o., L. X., Z., uzatvoril v B. na N. č. X. so spoločnosťou S., a.s., T. X., B., leasingovú zmluvu č. 220602103, predmetom ktorej bol prenájom traktora zn. Zetor 117.41, Forterra, v hodnote 2.606.100,- Sk, pričom uhradil akontáciu vo výške 521.220,- Sk, spracovateľský poplatok 31.013,- Sk, prvú splátku vo výške 50.561,- Sk, pričom zvyšnú sumu sa odsúdený M. R. zaviazal uhradiť v 48 mesačných splátkach vo výške 50.561,- Sk a pri podpise zmluvy predložil doklady, a to súvahu a výkaz ziskov a strát za roky 2004 a 2005, potvrdenia mesta Trebišov o možnosti využívať predmet leasingu na úpravu okolia mesta, ktoré bolo sfalšované, doklady zabezpečil obvinený J. O., pričom leasingové splátky neuhradil, predmet leasingu nevrátil, čím takto spoločnosti S. s.r.o., T. X., B., IČO: X., spôsobili škodu vo výške 86.506,67 eur (2.606.100,- Sk),

po predchádzajúcej dohode s odsúdeným M. R. 4. júla 2006 odsúdený M. R. podpísal zmluvu na ul. P. č. X. v K. o krátkodobom prenájme stroja č. STCCMC607106096, predmetom ktorej bol tandemový vibračný valec CATERPILLAR CB 224 E, medzi prenajímateľom spoločnosťou P. s.r.o., B., a nájomca spol. S. s.r.o. Z., v zast. konateľ M. R., na dobu do 30. augusta 2006, s dohodnutým nájomom 71.400,- Sk, pričom stroj bol po úhrade časti nájmu 35.700,- Sk 10. júla 2006 vo Zvolene odovzdaný, následne však nájomca druhú splátku nájmu vo výške 35.700,- Sk neuhradil, namiesto vrátenia stroja po uplynutí doby nájmu došlo k dohode o podpise zmluvy o dodávke zariadenia číslo STCCMC 607106096 na ul. P. č. X. v K. medzi zmluvnými stranami, kde bolo dohodnuté, že konateľ spoločnosti S. s.r.o. splatí dohodnutú kúpnu cenu 26.087,- eur prostredníctvom spoločnosti C. ČR, pobočka B., P. X., pričom dohodnuté podmienky nesplnil, okrem prvej splátky vo výške 35.000,- Sk neuhradil žiadne splátky, doposiaľ stroj nevrátil, čím takto spoločnosti P. s.r.o., B., P. X., IČO: X., spôsobili škodu vo výške 33.546,247 eur (1.010.645,- Sk),

po predchádzajúcej dohode s odsúdeným M. R. 4. júla 2006 odsúdený M. R. v K. medzi prenajímateľom spoločnosťou P. s.r.o., P. X., B. a nájomcom spol. S. s.r.o., L. X., Z., zast. konateľom M. R. uzavrel na 3 mesiace zmluvu

o krátkodobom prenájme stroja, rýpadlo - nakladač CATERPILLAR 432 E Premier č. STKCMB6071 06097, sériové číslo stroja BXE 00631, sériové číslo motora CRS39151, v obstarávacej cene 2.703.773,17 Sk (72.305,- eur), pričom bolo zistené, že spoločnosť S. s.r.o., nevykonávala žiadnu podnikateľskú činnosť, na základe preberacieho protokolu z 24. augusta 2006 si prevzal predmet prenájmu, pričom 17. júla 2006 uhradil preddavok vo výške 59.500,- Sk, prvú splátku 35.700,- Sk, následne ďalšie splátky neuhradil, pričom sa pokúsil predmetný stroj predat tretej osobe, čím by takto spoločnosti P. s.r.o. B., P. X., IČO: X., spôsobili škodu vo výške 198.247,06 eur (3.261.051,- Sk).

Okresný súd za to obvineného J. O. odsúdil podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák. s poukazom na § 36 písm. j/ Tr. zák., § 39 ods. 1 Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov nepodmienečne. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. ho okresný súd pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Poškodené spoločnosti S. s.r.o., so sídlom B., T. X., IČO: X., P. s.r.o., so sídlom B., P. X., IČO: X. a E., s.r.o., so sídlom B., Ú. X., IČO: X., okresný súd podľa § 288 ods. 1 Tr. por. so svojimi nárokmi na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie obvinený J. O. proti výroku o vine a námestník prokurátora okresnej prokuratúry proti výroku o treste v neprospech obvineného J. O.

O oboch odvolaniach rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 1. marca 2012, sp. zn. 2To/5/2012, tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d/, písm. e/ Tr. por. rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica z 13. septembra 2011, sp. zn. 6T 123/2009, zrušil vo výroku o treste a rozhodujúc v zmysle § 322 ods. 3 Tr. por. odsúdil obvineného J. O. podľa § 221 ods. 4 Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) rokov. Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. ho pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. mu zároveň uložil ochranný dohľad na dobu 2 (dva) roky.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal obvinený J. O. prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. J. G. dovolanie. V ňom uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ a písm. i/ Tr. por.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. argumentoval tým, že v čase trestného konania proti jeho osobe bol za tie isté skutky a to isté konanie už právoplatne odsúdený M. R., s ktorým podľa obžaloby mali konať v spolupáchateľstve. Pri takomto postupe súdov došlo k tomu, že bol uznaný vinným na základe "svedeckej výpovede" právoplatne odsúdeného M. R., proti ktorému sa v tej istej veci vykonalo samostatné konanie. Týmto procesným postupom potom vznikla špecifická procesná situácia najmä na strane M. R., keď o tom istom skutku vypovedá jednak v procesnom postavení obvineného a jednak v procesnom postavení svedka, čím u obvineného J. O. výrazne dochádza k zásadnému porušeniu práva na obhajobu.

Obvinený J. O. v dovolaní ďalej uviedol, že tento nezákonný stav vytýkal aj v dôvodoch odvolania, pretože bez ohľadu na to, akým spôsobom nastoľoval obranu vo veci samej, za tie isté skutky bol samostatne v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica sp. zn. 1T 173/2008 odsúdený M. R. a v konaní vedenom na tom istom súde pod sp. zn. 6T/123/2009 samostatne on. Tvrdí, že ak by boli súdení v jednom konaní ako spolupáchatelia v rovnakom procesnom postavení, nedošlo by k situácii, aká nastala dvoma samostatne odsudzujúcimi rozsudkami. Ide najmä špecifické postavenie M. R., keď uznanie viny súd opiera o výpoveď M. R. ako svedka. Stav, ktorý vznikol, mali orgány činné či už v prípravnom konaní alebo súdy, riešiť iným procesne relevantným spôsobom, nie takým, ako to riešili, že právoplatne odsúdený M. R. bol svedkom k tým istým skutkom v inej trestnej veci. Obvinený J. O. v tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Toš 13/2007 zo dňa 25. októbra 2007.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. argumentoval obvinený J. O. tým, že v jeho trestnej veci vznikla situácia, ako to vyplýva zo zápisnice z hlavného pojednávania zo 4. mája 2010 (č. l. 1029), keď pred okresný súd predstúpil svedok M. R., ktorého predseda senátu poučil v zmysle § 127, § 129 a § 130 Tr. por., § 346 Tr. zák., kde po poučení svedok M. R. odmietol vypovedať s tým, že sa odvolal na to, že je právoplatne v tej istej veci odsúdený. Pridržiaval sa toho, čo uviedol v prípravnom konaní s tým, že bližšie dôvody odmietnutia výpovede udávať

nechce. Ako je možné zistiť z protokolácie okresného súdu (č. l. 1029), bolo umožnené čítať výpoveď svedka z prípravného konania z 21. júla 2009, pričom zrejme ide o výpoveď z č. l. 301 - 311. V protokolácii niet zmienky, ako bolo naložené s tvrdeniami M. R. z toho istého dňa pri konfrontácii medzi ním a obvineným J. O. (v spise na č. l. 194 - 204), kde sa nachádzajú ďalšie jeho tvrdenia. Svedok M. R. v prípravnom konaní uviedol, že poučeniu porozumel a vyhlásil, že právo v zmysle § 130 ods. 1, ods. 2 Tr. por. nevypovedať nevyužíva a vypovedať bude. Nie je potom z protokolácie z hlavného pojednávania (č. l. 1029) zrejmé, ktorých výpovedí z prípravného konania sa pridrižiava a čoho sa pridrižiava, teda toho, čo uviedol vo výpovedi, alebo toho, čo uviedol v konfrontácii, ktorá konfrontácia nebola na hlavnom pojednávaní súdom konštatovaná a čítaná a ku ktorej sa takto nemohli procesné strany vyjadriť. Nie je potom zrejmé, podľa akého ustanovenia Tr. por. navrhol prokurátor prečítať výpoveď odsúdeného svedka M. R. z prípravného konania. Zápisnicu o výpovedi svedka, ktorý na hlavnom pojednávaní využije svoje právo podľa § 130 Tr. por. a odmietne vypovedať, možno prečítať, len ak sú splnené predpoklady, že svedok bol pred výsluchom, ktorého sa zápisnica týka, o svojom práve odoprieť výpoveď riadne poučený a výslovne vyhlásil, že toto právo nevyužíva a výsluch bol vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto zákona. To vyplýva z ustanovenia § 263 ods. 4 Tr. por., no v zápisnici z hlavného pojednávania chýba konštatovanie súdu, že podmienky podľa § 263 ods. 4 Tr. por. boli v tomto prípade splnené. Svedok M. R. navyše nebol vyzvaný, aby vyhlásil, či sa stotožňuje aj s konfrontáciou, ktorá je do určitej miery iného charakteru, ako jeho výpoveď z 21. júla 2009. K tejto konfrontácii sa obvinený J. O. nemal možnosť vyjadriť.

Ako posledný v dovolaní uplatnil obvinený J. O. dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Aj vo vzťahu k tomu dôvodu argumentoval tým, že bol odsúdený v samostatnom konaní ako spolupáchateľ, ale bez spolupáchateľa, lebo ten už bol odsúdený v inom konaní. Boli súdení a odsúdení každý zvlášť, jeden v konaní Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 1T 173/2008 (M. R.) a on v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 6T 123/2009, avšak ku skutkom identicky tým istým, čo napokon nepriamo súvisí aj s tým, čo uvádza vyššie ohľadom výrazného porušenia práv obhajoby, pretože nech by už bolo akokoľvek, rozhodne by sa malo mať za to, že ak by boli súdení v jednom konaní (spoločne), kde by obidvaja vystupovali v procesnom postavení obvinených, tak postavenie obvineného J. O. z pohľadu obhajoby by bolo úplne iné.

Podľa názoru obvineného J. O. išlo jednoducho o nezákonný stav, ktorý mohol spôsobiť aj to, že M. R. pred súdom odmietol vypovedať ako svedok a radšej sa dovolal svojho postoja z jednej výpovede v prípravnom konaní. Obvinený J. O. v dovolaní vyslovil presvedčenie, že ak nedošlo k zrušeniu právoplatného rozsudku vo veci M. R. a k spojeniu jeho veci s touto trestnou vecou k identickým skutkom, sú dôkazy, na ktorých prokurátor postavil obžalobu proti nemu, právne irelevantné. Práve v tomto vidí príčinu, pre ktorú je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, pričom nie je vylúčené, že došlo aj k nesprávne použitiu hmotnoprávneho ustanovenia.

S poukazom na tieto skutočnosti v petite dovolania obvinený J. O. navrhol, aby „dovolací súd konštatoval, že sú dané dôvody dovolania uvedené v jeho podaní, aby vyslovil porušenie zákona v uvedených ustanoveniach § 371 ods. 1 písm. c/, g/, i/ Tr. por. a v dôsledku toho zrušil napadnuté rozhodnutie, vec vrátil súdu s tým, aby táto bola v potrebnom rozsahu znovu prerokovaná a rozhodnutá spôsobom, ktorý zodpovedá trestnému procesu.“

Predseda senátu okresného súdu v zmysle § 376 Tr. por. zaslal rovnopis dovolania ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté spolu s výzvou, aby sa k nemu v určenej lehote vyjadrili.

V lehote sa vyjadril len námestník okresného prokurátora Okresnej prokuratúry v Banskej Bystrici (ďalej len „prokurátor“), ktorý uviedol, že uplatnené dôvody dovolania sa týkajú vlastne tých istých skutočností a síce, že obvinený J. O. bol odsúdený v samostatnom konaní, v ktorom M. R. mal procesné postavenie svedka, pričom ale M. R. už bol za tie isté skutky v inom konaní právoplatne odsúdený a tiež, že svedok M. R. na hlavnom pojednávaní odmietol vypovedať a bola čítaná jeho výpoveď z prípravného konania.

Pokiaľ ide o dôvody dovolania prokurátor skonštatoval, že tieto sú skoro totožné s dôvodmi, ktoré obvinený J. O. uplatnil aj v odvolaní. K námietkam obvineného ďalej uviedol, že M. R. bol v prípravnom konaní riadne vypočutý ako svedok, pričom keď tento svedok na hlavnom pojednávaní odmietol vypovedať, bola prečítaná jeho výpoveď z prípravného konania. Zdôraznil, že okrem výpovede svedka M. R. je odsúdený J. O. z trestnej

činnosti usvedčovaný aj výpoveďami ďalších svedkov resp. aj listinnými dôkazmi tak, ako boli zabezpečené v prípravnom konaní. Je toho názoru, že dôkazy, ktoré boli zabezpečené v prípravnom konaní resp. aj v konaní pred súdom boli vykonané zákonným spôsobom, čo v odôvodnení rozsudku konštatuje aj odvolací súd. Na tom nič nemení ani tá skutočnosť, že obvinený J. O. nebol trestne stíhaný v jednom konaní spolu s M. R.

Vzhľadom k týmto skutočnostiam prokurátor navrhol, aby dovolací súd v zmysle § 392 ods. 1 Tr. por. dovolanie obvineného J. O. zamietol, nakoľko dôvody dovolania nie sú preukázané.

Spisový materiál Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 6T 123/2009 spolu s dovolaním obvineného J. O. bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky riadne predložený na rozhodnutie 1. júna 2012.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) postupom podľa § 378 Tr. por. predbežne preskúmal dovolanie obvineného J. O. ako aj predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), prostredníctvom splnomocneného obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Tr. por.). Zároveň ale zistil, že dovolanie je potrebné na neverejnom zasadnutí odmietnuť, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Obvinený J. O. vo svojom dovolaní uplatnil dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ a písm. i/ Tr. por.

Treba zdôrazniť, že dovolanie možno podať iba z dôvodov taxatívne vymenovaných v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 2 Tr. por.). Dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Právne fundovanú argumentáciu má zabezpečiť povinné zastúpenie obvineného obhajcom – advokátom.

Zároveň je potrebné poukázať na ustanovenie § 371 ods. 3 Tr. por., v zmysle ktorého dôvody podľa odseku 1 (§ 371 Tr. por.) písm. a/ až písm. g/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti. Táto zákonná podmienka v tomto prípade bola splnená, keď z obsahu spisu dovolací súd zisťuje, že obsahovo zhodné námietky ako v dovolaní uplatnil obvinený J. O. aj v odvolacom konaní, hoci z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že tento súd nepostupoval dôsledne a s uvedenými námietkami obvineného J. O. sa nevyrovnal.

Dovolací súd na tomto mieste považuje za potrebné pripomenúť svoju ustálenú rozhodovaciu činnosť, v rámci ktorej judikoval, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, ktorými sa v dovolaní odôvodňuje existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por. (*vid' uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. mája 2009, sp. zn. 2 Tdo 11/2009*).

Dôvody dovolania je nutné chápať materiálne. V podanom dovolaní teda nestačí na dôvody dovolania len poukázať, aby sa tak formálne vyhovel príslušnému ustanoveniu Trestného poriadku (§ 374), ale je treba uviesť argumenty, ktoré tomu – ktorému dôvodu dovolania aj skutočne vecne (obsahovo) zodpovedajú. K tomu má napomôcť povinné (obligatórne) zastúpenie obvineného v dovolacom konaní advokátom.

V posudzovanom prípade z obsahu dovolania ako celku vyplýva, že naplnenie všetkých uplatnených dovolacích dôvodov videl obvinený J. O. v podstate v tých istých skutočnostiach, ktoré spočívali po prvé v tom, že bol ako spolupáchateľ súdený v samostatnom konaní a nie spolu s druhým spolupáchateľom, ktorý bol za ten istý skutok už skôr právoplatne odsúdený a po druhé v tom, že neboli splnené zákonné podmienky pre čítanie výpovede svedka M. R. z prípravného konania na hlavnom pojednávaní.

Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por. sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Preto ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c/ Tr. por. alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por., a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnemu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por.

Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Tr. por., ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por., dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Tr. por. a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu. Tieto právne závery vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011.

Obvinený J. O. námietku, že bol ako spolupáchateľ súdený v samostatnom konaní a nie spolu s druhým spolupáchateľom, ktorý bol za ten istý skutok už skôr právoplatne odsúdený, podradil súčasne pod všetky tri uplatnené dovolacie dôvody. Dovolací súd konštatuje, že táto námietka má zdanlivo obsahovo najbližšie k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., preto sa s ňou vyrovnal v rámci tohto dovolacieho dôvodu.

Druhá námietka obvineného J. O. týkajúca sa nesplnenia zákonných podmienok pre čítanie svedeckej výpovede M. R. z prípravného konania na hlavnom pojednávaní, obsahovo spadá jednoznačne pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. Avšak ani táto námietka nie je dôvodná, ako bude ďalej v texte zdôvodnené.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je daný v tých prípadoch, keď rozhodnutie súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa. Z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je zrejmé, že dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, jednak že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Chyby, ktoré obvinený J. O. v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. vytýkal, boli výlučne procesného charakteru, keďže namietal postupy súdu upravené procesným predpisom – Trestným poriadkom. Z výkladu ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je ale evidentne zrejmé, že tento dovolací dôvod slúži na nápravu hmotnoprávnych pochybení súdov (*nápravu nesprávneho právneho posúdenia skutku z hľadiska noriem hmotného práva*) a nie procesných pochybení súdov. S poukazom na to dovolací súd konštatuje, že vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obvinený J. O. použil argumenty, ktoré obsahovo stoja celkom zjavne mimo tohto dovolacieho dôvodu.

Čo sa týka dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. a námietky, ktorú vo vzťahu k nemu obvinený J. O. uplatnil, k nim dovolací súd uvádza nasledovné.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Z dikcie cit. § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom.

V trestnej veci obvineného J. O. bol daný dôvod povinnej obhajoby v zmysle ustanovenia § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por., keďže išlo o konanie o obzvlášť závažnom zločine. Dovolací súd zo spisu zisťuje, že obvinený J. O. po vznesení obvinenia využil svoje právo a 19. júna 2009 (*ešte pred prvým výsluchom - pozn. súdu*) si zvolil za obhajcu advokáta JUDr. P. C. (*splnomocnenie v spise na č. l. 19*). Menovaný obhajca ho v trestnom konaní riadne zastupoval. Obvinený J. O. si v konaní pred súdom dňa 22. októbra 2010 zvolil ešte ďalšieho obhajcu - advokáta JUDr. J. G. (*splnomocnenie v spise na č. l. 1152*). Obaja obhajcovia ho potom zastupovali až do právoplatného skončenia tejto trestnej veci. Z obsahu spisového materiálu dovolací súd ďalej zisťuje, že si obhajcovia svoje povinnosti plnili riadne a k výkonu obhajovacích práv obvineného pristupovali aktívne a zodpovedne (*jeden alebo druhý sa zúčastňovali úkonov trestného konania, o ktorých boli riadne upovedomení resp. na ktoré boli predvolaní, pri úkonoch kládli otázky, podávali návrhy, opravné prostriedky a pod.*).

Podľa ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v tom prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. S poukazom na zhora uvedené možno konštatovať, že v posudzovanej trestnej veci o prípad porušenia ustanovení Trestného poriadku o povinnej obhajobe nešlo.

Vo výnimočných prípadoch ale môže ísť aj o porušenie iných čiastkových obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na postavení obvineného v konečnom dôsledku zásadným spôsobom.

Obvinený J. O. tvrdil, že sa nevykonalo spoločné konanie, hoci išlo o spáchanie trestného činu formou spolupáchateľstva a teda na spoločné konanie boli splnené zákonné podmienky. Ak súdy nevykonali spoločné konanie, ale ich súdili postupne v samostatných konaniach, tak došlo k tomu, že bol uznaný vinným na základe svedeckej výpovede právoplatne odsúdeného M. R.. Vznikla tak špecifická procesná situácia najmä na strane M. R., keď o tom istom skutku vypovedá jednak v procesnom postavení obvineného a jednak v procesnom postavení svedka, čím u obvineného J. O. výrazne dochádza k zásadnému porušeniu práva na obhajobu.

Trestné stíhanie obvineného J. O. pre skutky uvedené v tzv. skutkovej vete výroku o vine rozsudku okresného súdu, právne kvalifikované ako pokračujúci obzvlášť závažný zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. v časti dokonaný, v časti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., začalo vydaním uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré vydal vyšetrovateľ Krajského riaditeľstva PZ – Úradu justičnej a kriminálnej polície Banská Bystrica 21. mája 2009 pod sp. zn. KRP-41/OEK-BB-2009. Uznesenie o vznesení obvinenia bolo J. O. riadne doručené 19. júna 2009. Tu na okraj dovolací súd poznamenáva, že proti tomuto uzneseniu obvinený J. O. podal prostredníctvom splnomocneného obhajcu sťažnosť, teda už v tomto prvotnom štádiu trestného konania aktívne realizoval svoje právo na obhajobu.

Trestné oznámenie v tejto trestnej veci podal na obvineného J. O. M. R. dňa 4. mája 2009 (*v spise na č. l. 36 – 41*).

Z uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici (*v spise na č. l. 974*) zo 7. mája 2009, sp. zn. 2To 111/2009, vyplýva, že M. R. bol za tie isté skutky, uvedené v skutkovej vete výroku o vine rozsudku sp. zn. 6T 123/2009, právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica z 19. marca 2009, sp. zn. 1T 73/2009. Tento rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť 7. mája 2009 v spojení s práve vyššie citovaným uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici.

Z uvedeného tak vyplýva, že trestné konanie proti obvinenému J. O. sa začalo až potom, ako bol za tie isté skutky M. R. už právoplatne odsúdený. Pritom to bol práve M. R., ktorý inicioval trestné konanie proti obvinenému J. O., označil ho za spolupáchateľa a následne podrobne popísal formu a podiel účasti obvineného J. O. na predmetnej trestnej činnosti. Na základe ním uvádzaných skutočností potom orgány činné v trestnom konaní vykonali ďalšie dôkazy, ktoré v konečnom dôsledku viedli k usvedčeniu obvineného J. O.

Svedok M. R. sa rozhodol spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní de facto až po skončení trestného konania proti svojej osobe, preto vykonanie spoločného konania s obvineným J. O. neprichádzalo do úvahy nielen z časového hľadiska, ale aj z hľadiska dôkazov. Nemenej dôležité je tiež poznamenať, že vykonanie spoločného konania je v zmysle § 18 ods. 1 resp. § 21 ods. 3 Tr. por. fakultatívne, nie obligatórne. Z logiky veci potom vyplýva, že M. R. v trestnej veci obvineného J. O. mohol vystupovať a vystupoval jedine ako svedok. Ak obvinený J. O. namietal pravdivosť a hodnovernosť výpovede svedka M. R. s poukazom na jeho právoplatné odsúdenie (*čo namietal od samého začiatku trestného stíhania, ako to vyplýva z obsahu spisového materiálu – pozn. súdu*), tu dovolací súd poznamenáva, že výpoveď svedka M. R. nebola jediným usvedčujúcim dôkazom, ale táto bola súdmi hodnotená v kontexte ďalších dôkazov, čo vyplýva z odôvodnení rozsudkov oboch súdov.

V tejto súvislosti je na mieste poukázať na judikatúru dovolacieho súdu, z ktorej vyplýva, že nevykonanie dokazovania v rozsahu predpokladanom obvineným a hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nie je možné uplatniť pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (*porušenia práva na obhajobu*), resp. podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (*nesprávne právne posúdenie zisteného skutku*), ale ide o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy (*zistený skutkový stav*) v jeho prospech.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že v tejto trestnej veci k zásadnému porušeniu práva na obhajobu obvineného J. O. evidentne nedošlo.

Námietka obvineného J. O. týkajúca sa nesplnenia zákonných podmienok pre čítanie svedeckej výpovede M. R. z prípravného konania na hlavnom pojednávaní, ako už bolo vyššie uvedené, spadá pod dôvod dovolania upravený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Zo zápisnice z hlavného pojednávania konaného na okresnom súde 4. mája 2010 vyplýva, že svedok M. R. po poučení podľa §§ 127, 129, 130 Tr. por., § 346 Tr. zák. uviedol, že poučeniu porozumel a využil svoje zákonné právo v zmysle § 130 ods. 2 Tr. por. a odmietol vypovedať s odôvodnením, že bol v tejto veci stíhaný a aj právoplatne odsúdený. Pridržiaval sa toho, čo uviedol v prípravnom konaní, pričom bližšie dôvody komentovať nechcel. Prokurátor navrhol čítať výpoveď svedka M. R. z prípravného konania. Súd v zápisnici konštatuje, že svedok bol poučený v zmysle Tr. por. pri svojej výpovedi z prípravného konania zo dňa 21. júla 2009 a vzhľadom na ustanovenie § 130 ods. 2 Tr. por. s poukazom na § 263 ods. 4 Tr. por. sa umožňuje čítať výpoveď svedka M. R. z prípravného konania. Obvinený J. O. sa k tomuto dôkazu na hlavnom pojednávaní vyjadril spôsobom, že to čo uvádzal svedok M. R. vo svojej výpovedi v prípravnom konaní nie je pravda.

Podľa § 263 ods. 4 Tr. por., zápisnicu o výpovedi svedka, ktorý na hlavnom pojednávaní využil svoje právo odoprieť výpoveď podľa § 130, možno prečítať len za predpokladu, že bol pred výsluchom, ktorého sa zápisnica týka, o svojom práve odoprieť výpoveď riadne poučený a výslovne vyhlásil, že toto právo nevyužíva, ak bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto zákona.

Z obsahu zápisnice o výsluchu svedka M. R. (*v spise na č. l. 301-311*), ktorý výsluch sa v prípravnom konaní realizoval 21. júla 2009 o 14,00 hod. v Ústave na výkon väzby v Banskej Bystrici, vyplýva, že svedok M. R. bol poučený o znení ust. § 127, § 129, § 130 ods. 1, ods. 2, § 131 ods. 1 Tr. por. a ďalších. Po takomto poučení zo strany vyšetrovateľa svedok M. R. uviedol, že poučeniu porozumel a výslovne vyhlásil, že právo odmietnuť vypovedať podľa § 130 Tr. por. nevyužíva a vypovedať bude. Zároveň zo zápisnice o tomto úkone vyplýva, že výsluch svedka M. R. sa vykonal v prítomnosti splnomocneného obhajcu obvineného J. O. JUDr. P. C., ktorý sa do výsluchu tohto svedka aj

aktívne zapojil a kládol mu otázky, na ktoré mu svedok odpovedal. Dôležité v tomto smere je aj to, že M. R. bol v prípravnom konaní vypočutý ako svedok až po tom, ako bolo obvinenému J. O. vznesené obvinenie za predmetné skutky a bol k nim v prítomnosti svojho obhajcu aj vypočutý.

Dovolací súd k námietkam obvineného J. O. vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu uvádza, že ak prokurátor na hlavnom pojednávaní navrhol čítať svedeckú výpoveď M. R. z prípravného konania, mohlo ísť len a len o výpoveď tohto svedka z 21. júla 2009 (*v spise na č. l. 301 – 311*), keďže tento svedok bol v prípravnom konaní vypočutý iba raz. Ak sa preto svedok pred súdom odvolal na svoju výpoveď z prípravného konania, tak sa bez pochyb odvolával len a len na svoju svedeckú výpoveď z 21. júla 2009 (*v spise na č. l. 301 – 311*) a nie na konfrontačné tvrdenia, ako sa to snaží prezentovať obvinený J. O. Polemika obvineného J. O., že nie je jasné, o ktorú výpoveď svedka M. R. z prípravného konania malo ísť a čoho sa vlastne svedok pridržiaval, nie je v tomto smere na mieste. Navyše v zápisnici z hlavného pojednávania konaného na okresnom súde 4. mája 2010 jednoznačne vyplýva, že bola čítaná práve výpoveď svedka M. R. z 21. júla 2009.

Čo sa týka poukazovania na odlišnosť tvrdení svedka M. R. v rámci výpovede a následne pri vzájomnej konfrontácii s obvineným J. O. v prípravnom konaní, tu je namieste poukázať na to, že konfrontácia obvineného so svedkom je iný procesný úkon, odlišný od samotnej výpovede svedka. Zápisnica o tomto procesnom úkone sa v spise nachádza na č. l. 194 – 204. Treba zdôrazniť, že na predmetnom hlavnom pojednávaní prokurátor navrhol prečítať len výpoveď svedka z prípravného konania a nie zápisnicu o úkone – konfrontácii svedka M. R. s obvineným J. O. z toho istého dňa (*21. júla 2009 – pozn. súdu*). Obhajoba takú možnosť mala, no s výnimkou vyjadrenia sa obvineného J. O. k výpovedi svedka M. R. v tom smere, že svedok klame, žiadne iné pripomienky alebo návrhy nepredniesla.

Ustanovenie písmena g/ ods. 1 § 371 Tr. por. predpokladá ako podmienku dovolania, že súdom neboli dôkazy vykonané zákonným spôsobom. Dovolací súd s poukazom na zhora uvedené skutočnosti konštatuje, že obvineným J. O. namietaný postup okresného súdu bol zákonný, v súlade s ustanovením § 263 ods. 4 Tr. por. Tento dovolací dôvod tak v posudzovanej veci evidentne splnený nie je.

Na záver dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že jeho pozornosti neunikli chyby, ktoré ale neboli dovolaním obvineného J. O. vytýkané. Napriek tomu, že dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, považoval za potrebné na jednu z nich osobitne poukázať, aby sa v budúcnosti senát odvolacieho súdu tejto chyby vyvaroval.

Konkrétne, rozsudok odvolacieho súdu je nesprávny v tom, že v ňom chýba výrok o tom, ako odvolací súd rozhodol o odvolaní obvineného J. O. Je evidentné, že rozsudok súdu prvého stupňa napadol v zákonom stanovenej lehote nielen prokurátor čo do výroku o treste v neprospech obvineného, ale aj samotný obvinený čo do výroku o vine. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu ako celku síce vyplýva, že tento nepovažoval odvolanie obvineného J. O. smerujúce proti výroku o vine za dôvodné, no nepremietol to do výrokovej (záväznej) časti rozsudku, kde mal samostatným výrokom (označeným ako bod II. rozsudku) rozhodnúť, že odvolanie obvineného J. O. podľa § 319 Tr. por. zamieta ako nedôvodné.

Na tento typ pochybenia súdov pamätá § 387 Tr. por. podľa ktorého, ak je napadnuté rozhodnutie nesprávne len v tom, že niektorý výrok v ňom chýba alebo je neúplný, môže dovolací súd bez vyslovenia výroku podľa § 386 ods. 1 a zrušenia rozhodnutia podľa § 386 ods. 2 uznesením prikázať súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby o chýbajúcom výroku rozhodol alebo neúplný výrok doplnil.

V posudzovanom prípade nebolo možné postupom podľa § 387 Tr. por. toto pochybenie odvolacieho súdu napraviť nielen preto, že v dovolaní táto chyba nebola vytýkaná, ale tiež z tohto dôvodu, že by išlo o postup v neprospech obvineného J. O., no dovolanie bolo podané výlučne v jeho prospech.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por., dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe všetkých vyššie uvedených skutočností, úvah a právnych záverov konštatuje, že v trestnej veci obvineného J. O. evidentne nie sú splnené dôvody dovolania upravené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/

ani písm. i/ Tr. por., preto s použitím § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného J. O. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. júna 2012

JUDr. Juraj K l i m e n t, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Véghová